

XXX. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

21. veljače 2025.

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80	
----	--

Upute natjecateljima

1. Mobitele, pametne satove i druge prijenosne ili nosive elektroničke audio i videouređaje treba predati članu Povjerenstva koji provodi Natjecanje za pojedini razred.
2. Ispit se piše 90 minuta.
3. Ispit se piše isključivo kemijskom olovkom crne ili plave boje. Tinta se ne smije moći obrisati.
4. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
5. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
6. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
7. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
8. Rješenja treba upisivati na za to predviđena mjesta.
9. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
10. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
11. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
12. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
13. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)
2. _____
(član Školskoga povjerenstva)
3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica u zagradama otisnute velikim tiskanim slovima.

Mentalno zdravlje prema _____
(SVJETSKOJ ZDRAVSTVENOJ ORGANIZACIJI) stanje je dobrobiti pojedinca, ostvarivanja njegovih potencijala i mogućnosti svladavanja stresa. Kada govorimo o njemu, možemo napraviti usporedbu s romanom *Lovac u žitu* _____
(AMERIČKOGA) književnika i predstavnika generacije _____ (BITNIKA) Jeromea Davida Salingera. Glavni lik Holden Caulfield, ujedno i pripovjedač, kazuje priču otkako je napustio _____ (INTERNAT PENCEY PREP), oprostio se od svojega starog profesora povijesti koji živi na _____ (AVENIJI ANTHONYJA WAYNEA) i pobjegao od kuće. Holdenov unutarnji i vanjski svijet pratimo tijekom cijeloga djela dok luta _____ (NJUJORSKIM) ulicama.

6	
---	--

2. Upiši ije/je u skladu s pravopisnim pravilima.

- a) Čovjek često os____ća različite emocije.
- b) Da bi se održalo mentalno zdravlje, potrebno je razum____ti i svoje i tuđe emocije.
- c) Holden Caulfield nimalo ne okl____va prilikom izražavanja svojega pravog stanja.
- d) Holden se pris____ća događaja uoči prošloga Božića.

4	
---	--

3. U skladu s pravopisnim pravilima na obilježeno mjesto ili upiši zarez ili ostavi polje praznim.

- a) Jerome David Salinger ____ poznati američki književnik ____ živio je neobičnim životom.
- b) Holden je volio radije biti sam ____ nego s ljudima koji ga ne razumiju.
- c) Budući da je Holden želio zaštititi djecu ____ maštao je da će postati lovac u žitu.
- d) Predavanje o Salingeru održat će se 10. listopada 2025. godine ____ na Svjetski dan mentalnoga zdravlja.

4	
---	--

14	
----	--

4. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

Polako je pisao svoj najpoznatiji roman, barem deset godina.

- a) polako – _____
- b) svoj – _____
- c) barem – _____

3	
---	--

5. Pročitaj dio iz romana *Lovac u žitu* i podcrtanim riječima odredi padež.

Vratio sam se u hotel pješice. Pokraj četrdeset i jednog predivnog bloka. Nisam to učinio zbog toga što sam osjećao potrebu da se prošetam, ili nešto slično. Ne. Više zbog toga što nisam bio raspoložen da opet zaustavljam taksu, ulazim unutra i izlazim iz njege. Čovjeku ponekad dosadi vožnja taksijem isto onako kao što mu dosadi vožnja liftom. Iznenada osjeti da mora hodati, bez obzira na to koliko daleko ili do kojeg kata.
(izvor: J. D. Salinger, *Lovac u žitu*, ABC naklada, Zagreb, 1998.)

- a) bloka – _____
- b) potrebu – _____
- c) njega – _____
- d) čovjeku – _____
- e) liftom – _____

5	
---	--

6. Odredi vrstu nezavisnosložene rečenice.

- a) Pokušao se smiriti, ali nikako nije mogao.

- b) Došao je jučer pa se neplanirano zadržao.

2	
---	--

10	
----	--

7. Svaki redak sadrži jednu normativno pogrešnu riječ. Napiši na crte normativno pogrešnu riječ u skladu s normama hrvatskoga standardnog jezika.

Kako postati svijesniji svojih osjećaja? _____

– Usredotočiti se na misli koje prate određeni osjećaj. _____

– Treba izbjegavati osuđivanje vlastitih osjećaja, čak i onih naj neugodnijih. _____

– Uočiti vlastito ponašanje – vičete li, bezciljno lutate ili se povlačite. _____

Odvojite vrijeme kako biste razumijeli poruku. _____

(Tekst prilagođen prema izvoru: <https://www.zdravi-grad-porec.hr/strucna-tema/prica-o-emocijama/>)

5	
---	--

8. Napiši glagole iz zagrada u traženome obliku vodeći brigu o položaju zanaglasnica u hrvatskome standardnom jeziku i stilski neobilježenome redu riječi.

a) Rekla mi je: „Franova sestra Laura _____ (biti, perfekt) jučer u knjižnici i posudila Salingerovu zbirku novela *Franny i Zooey*.“

b) Holden, glavni lik romana, _____ (voljeti, kondicional I.) postati lovac u žitu kako bi zaštitio djecu.

2	
---	--

9. Koje su glasovne promjene provedene u podcrtanim riječima u sljedećim rečenicama?

a) Njihovi nas problemi itekako dotiču. _____

b) U Americi je provedeno zanimljivo istraživanje. _____

c) Ostavila mi je zanimljivu knjižicu o kontroliranju emocija. _____

3	
---	--

10	
----	--

10. Odredi glagolski oblik i gramatičke kategorije (lice i broj) podcrtanim glagolima iz teksta.

Razgovarahu o svojim izazovima dosta često. Bijah im rekao da se svakako pripreme na to. Jedan mi se prijatelj zahvalno osmjehnu.

	glagolski oblik	gramatičke kategorije (lice i broj)
razgovarahu		
bijah rekao		
pripreme se		
osmjehnu se		

8

11. Napiši kojem narječju pripadaju označene riječi.

a) Često gredu na razgovori o ton.

b) Ko zna je li kapija otvorena.

c) Črez to valja proč.

3

12. Napiši koliko ukupno punoznačnih riječi ima u sljedećoj rečenici.

Uspiju li ovladati emocijama, u odnosima im postaje lakše. _____

1

13. Odredi vrstu gramatičke veze podcrtanim sintagmama.

Nisam želio povrijediti njegove osjećaje. Bio je lud za poviješću. On to jednostavno uradi.

	vrsta gramatičke veze
njegove osjećaje	
bio je lud za poviješću	
jednostavno uradi	

3

15

14. Odredi je li u podcrtanim sintagmama sročnost potpuna ili nepotpuna.

- a) Bio je zadovoljan životom u državi Washingtonu. _____
- b) U Salingerovu romanu čitamo u problemima mladoga Holdena. _____
- c) U gradu New Yorku nije mogao pronaći željeno utočište. _____

3	
---	--

15. Poredaj pojmove od najužega do najširega sukladno njihovoj rasprostranjenosti.

novljanski govor, čakavsko narječje, srednjočakavski dijalekt, primorski poddijalekt

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4	
---	--

16. Napiši koju službu u rečenici imaju podcrtane riječi.

- a) U različitim se književnim djelima vrlo često govori o emocijama i pridaje im se velik značaj.

- b) Društvo mora voditi brigu o mentalnom zdravlju mladih.

2	
---	--

17. Zamijeni podcrtane riječi njihovim bliskoznačnicama.

- a) Osjećao je golemu tugu. _____
- b) Iznenada ga je obuzela sreća. _____
- c) Uvijek je pokušavala svladati strah. _____

3	
---	--

12	
----	--

18. Zamijeni podcrtanu riječ njezinim antonimom.

Osjetio je ponos kad je vidio da su stasali u tako odlučne mlade ljude.

1	
---	--

19. Označene regionalizme zamijeni standardnim riječima.

a) Među komšijama zna biti i ljubomore.

b) On ti ni pak takav bedak da vse veruje.

2	
---	--

20. Odredi vrstu označenim priložnim oznakama.

Unatoč nemiru koji je osjećao danas se nasmijao do suza.

	vrsta priložne oznake
unatoč nemiru	
do suza	

2	
---	--

21. Odredi vrstu prenesenoga značenja u podcrtanim riječima.

a) Osjetila je žar u grudima.

b) U ovome selu jedva da je živjelo sto duša.

2	
---	--

22. Napiši o kojoj je vrsti leksema riječ s obzirom na vremensku raslojenost leksika.

a) Blag odgovor ublažava jarost.

b) I smajlicem ponekad možeš pokazati osjećaj.

c) Vazda tražiš isprike.

d) Jatagan je vrsta mača koji se koristio u 16. st.

4	
---	--

11	
----	--

23. Napiši kojemu funkcionalnom stilu pripada sljedeća rečenica.

Anksiozni poremećaji uzrok imaju pretežito u psihičkim čimbenicima premda postoje dokazi i o genetskom utjecaju.

1	
---	--

U zadatcima višestrukoga izbora od 25. do 27. samo je jedan odgovor točan.

Zaokruži slovo uz točan odgovor u zadatcima od 25. do 27.

24. Koja je od sljedećih rečenica jednostavna proširena?

- a) Potrebno je i važno je znati obuzdati bijes.
- b) Holden je bio razdražljiv.
- c) Često misli na sestru.
- d) Mislim i osluškujem.

1	
---	--

25. Kojoj vrsti dijalektizama pripada podcrtana riječ u sljedećoj rečenici?

Za bit dobre voje treba digod bacit na picigin.

- a) tvorbenim
- b) leksičko-semantičkim
- c) potpunim leksičkim
- d) etnografskim

1	
---	--

26. Koji je leksičko-semantički odnos oprimjeren u podcrtanim riječima?

Osjećaji su samopercepcija specifičnih emocija.

- a) homofonija
- b) bliskoznačnost
- c) antonimija
- d) homonimija

1	
---	--

4	
---	--

27. Pažljivo pročitaj dio prilagođenoga teksta iz Strategije za mentalno zdravlje Srednje škole dr. Antuna Barca Crikvenica i riješi vezane zadatke.

Strategija škole predstavlja sveobuhvatan plan koji se sastoji od nekoliko komponenata usmjerenih na aktivnosti za nastavnike, druge zaposlenike škole, učenike i roditelje. Fokusira se na razvoj i implementaciju praktičnih, relevantnih i učinkovitih strategija zaštite mentalnog zdravlja učenika unutar školskog okruženja. Takvim pristupom postiže se povećanje povjerenja roditelja i učenika, što često dovodi do uspješne suradnje među svim sudionicima. Primarni cilj strategije jest osigurati jasne i sustavne informacije o zaštiti mentalnog zdravlja, pri čemu su jasno definirane uloge i odgovornosti pojedinaca, čije će se provedbe implementirati na razini cijele škole. Gore navedeni pristup omogućava pripremu za krizne situacije, čime se smanjuje anksioznost i zbunjenost, a uspostavljene su jasne, strukturirane smjernice za postupanje u specifičnim kriznim okolnostima.

a) Izdvojite iz teksta **dva obilježja** znanstvenoga stila.

b) Navedi sinonim za riječ *implementirati*.

c) Kome je *Strategija* namijenjena?

4	
---	--

4	
---	--